

Tarih: 12-08-2022

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
...مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ
فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا
النَّاسَ جَمِيعًا...
وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
فَإِنَّ دِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ، عَلَيْكُمْ حَرَامٌ،
كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا، فِي شَهْرِكُمْ هَذَا

İNSAN HAKLARI VE VEDA HUTBESİ

Muhterem Müslümanlar!

Okuduğum âyeti kerime de Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: "...Kim bir kimseyi bir kimseye veya yeryüzünde bozgunculuğa karşılık olmadan öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de onu diriltirse (ölümden kurtarırsa) bütün insanları diriltmiş gibi olur..."¹ Okuduğum Hadisi şerifte ise Hz. Peygamber (sav) şöyle buyuruyor: "Kanlarınız, mallarınız, ırzlarınız bugününüz arefe günü, bu beldeniz Mekke gibi birbirinize haramdır (saygındır dokunulmazdır.)"²

Aziz Kardeşlerim!

İnsanlığın vazgeçmesi mümkün olmayan ve korumak mecburiyetinde olduğu en önemli değerlerden birisi, 'insan hakları'dır. Bu haklar insanların can, mal, namus, din, akıl ve şereflerini kapsamaktadır. Bu temel haklar Allah Resulü (sav) tarafından 14 asır önce Veda hutbesinde ortaya konulmuştur. Bu nedenle veda hutbesi aynı zamanda evrensel insan hakları beyannamesinin bir nüvesini teşkil eder. Geliniz bugün Hz. Peygamber'in (sav) veda hutbesindeki tavsiyelerine kulak verelim.

Değerli Müminler!

Hız. Peygamber (sav) Allah'a hamd ve senadan sonra orada bulunan Müslümanlara şöyle buyurdu;

"Ey insanlar! Allah'tan korkup çekinmenizi O'na itaatte bulunup boyun eğmenizi tavsiye ediyorum. Size açıkladığım şeylere iyi kulak verin!

Ey İnsanlar! Rabbiniz bir, atanız da birdir; hepiniz Âdem'den, Âdem'de topraktan yaratılmıştır. Allah indinde en saygın ve değerli olanınız, ondan korkup çekineninizdir. Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap'a, beyazın siyaha, siyahın beyaza hiçbir üstünlüğü yoktur. Allah katında üstünlük ancak takva iledir.

Ey insanlar! Kanlarınız, mallarınız, namus ve şerefleriniz, Rabbinize kavuşacağınız güne kadar, bu ay (Zilhicce), bu yer (Mekke) ve bugün gibi kutsaldır, mukaddestir ve dokunulmazdır. Kimin elinde bir emanet varsa, sahibine geri versin.

Ey insanlar! Şeytan, bulunduğunuz yerde kendisine tapılmaktan ve üzerinizde etkili olmaktan ümidini kesmiştir. Ancak, ona uyacak olursanız, bu da onu memnun edecektir. Bu nedenle, dininizi korumak için ondan sakınınız.

Ey insanlar! Kadınlara en iyi şekilde davranıp muamelede bulunuz. Çünkü onları Allah'ın birer emaneti olarak aldınız. Onların sizin üzerinizde hakkı bulunduğu gibi sizin de onlar üzerinde hakkınız vardır; sizin onlar üzerindeki hakkınız, sizden başka bir erkeğe döşeginizi çiğnetmemeleri ve sizin hoşlanmadığınız herhangi bir kimseyi, izniniz dışında evlerinize sokmamalarıdır. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları, meşru örf ve âdete göre yiyecek ve giyeceklerini temin etmenizdir. Bu nedenle kadınlar hususunda Allah'tan korkup çekinin ve onlara karşı en iyi bir şekilde davranıp muamele edin!

Ey insanlar! Mü'minler kardeşidir. Bir kimse için kardeşinin malını yemek onun rızası olmadıkça helal olmaz. Benden sonra küfre saplanıp birbirinizin boynunu vurmayın.

Ey müminler! Size iki şey bırakıyorum. Onlara sınımsız sarıldığınız sürece yolunuzu asla şaşırmasınız: Bunlar, Allah'ın Kitabı Kur'an'ı Kerim ve Peygamberinin sünnetidir."³

Hollanda Diyanet Vakfı

¹ Mâide 5/32.

² Buhârî, Hac 132.

³ Muvatta', Kader 3.